

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس شنبه هشتم شهریور ماه ۱۳۱۴ * (۳۰ جمادی الاولی ۱۳۵۴)

فهرست مطالب

۱) تصویب صورت مجلس	۶) تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر داخله
۲) تصویب يك فقره مرخصی	۷) بقیه شور دوم لایحه شرایط وکالت وکلای عدلیه
۳) تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر عدلیه	۸) بیانات آقای وزیر امور خارجه راجع بمهود و مقاوله نامه ها
۴) تصویب چهار فقره مرخصی	۹) موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه
۵) شور ثانی لایحه تمین شرایط وکالت وکلای عدلیه از ماده ۸	

(مجلس یکساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای اسفند باری تشکیل گردید)

صورت مجلس قبل را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

[۱- تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت جلسه نظری نیست؟ (اظهار شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد.

[۲- تصویب يك فقره مرخصی]

رئیس - خبر مرخصی آقای حاج غلامحسین ملک : آقای حاج غلامحسین ملک در اثر کسالت عارضه سه جلسه از تاریخ ۲۹ تیر از حضور در مجلس معذور بوده اند و تقاضای اجازه نموده اند کمیسیون عرایض عنین ایشانرا موجه دانسته و با تقاضای ایشان موافقت نموده اینک خبر آنرا تقدیم مینماید .

رئیس - آقایانیکه با خبر کمیسیون موافقت دارند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد .

[۳- تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر عدلیه]

رئیس - آقای وزیر عدلیه

وزیر عدلیه (آقای صدر) - لایحه ابست بعنوان جلد سوم قانون مدنی ، که مربوط است به ادله دعاوی تقدیم میشود

رئیس - به کمیسیون ارجاع خواهد شد .

[۴- تصویب چهار فقره مرخصی]

رئیس - خبر کمیسیون مرخصی

آقای حیدری نماینده محترم برای رسیدگی بامور محلی حوزه انتخابیه خودشان تقاضای بیست روز مرخصی از تاریخ دوم شهریور ۱۳۱۴ نموده اند ، کمیسیون عرایض با تقاضای ایشان موافقت نموده و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - آقایانیکه موافقت دارند قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر مرخصی آقای طباطبائی دیبا .

(مطابق مقرر ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

* عین مذاکرات مشروح هفدهمین جلسه از دوره دهم تقنینیه

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

آقای طباطبائی دیا برای مسافرت به تبریز تقاضای
محدود روز مرخصی از تاریخ دوم شهریور ۱۳۱۴ نموده اند
اکمسیون عرایض با تقاضای ایشان موافقت نموده و
اینک خبر آنرا تقدیم مینماید .

رئیس - آقایانیکه موافقت با خبر کمسیون دارند قیام
فرمایند .

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد ، خبر دیگر کمسیون عرایض و
مرخصی :

آقای حسین فاطمی نماینده محترم برای رسیدگی
بامور محلی تقاضای بیست روز مرخصی از تاریخ دوم
شهریور ۱۳۱۴ نموده اند و کمسیون عرایض باین تقاضا
موافقت نموده اینک خبر آنرا تقدیم مینماید .

رئیس - موافقت با خبر کمسیون قیام فرمایند .

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ، خبر مرخصی آقای حبیبی .

آقای حبیبی نماینده کردستان برای رسیدگی بامور
محلی تقاضای بیست روز مرخصی از تاریخ دوم شهریور
۱۳۱۴ نموده اند و کمسیون عرایض باین تقاضا موافقت
نموده اینک خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس - موافقت با مرخصی آقای حبیبی قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند) تصویب شد .

**[جمهوری لایحه تعیین شرایط وکالت
وکلای عدلیه از ماده ۸]**

رئیس - خبر کمسیون قوانین عدلیه راجع بوکالت . ماده
هشت .

ماده ۸ - اشخاصی که قبل از اجراء این قانون
اجازه نامه وکالت نداشته و بخواهند آنرا تحصیل نمایند
در صورت دارا بودن شرایط مقرر در این قانون باید با
موافقت اداره وکالت و احصائیه وزارت عدلیه نزد یکی
از وکلای رسمی یا محدود درجه اول (لااقل مدت یکسال
عمل بنمایند . عمل مزبور دوره آزمایش نامیده میشود
و جزء مدت مقرر در ماده (۲۵) این قانون محسوب
نمیشود . ترتیب وکالت وکیل را در دوره آزمایش
وزارت عدلیه تعیین مینماید .

ماده ۱۰ - اداره وکالت و احصائیه در ظرف دو ماه از
تاریخ تقاضا نامه باید عقیده خود را در رد یا قبول تقاضا
و در صورت قبول نوع وکالت و درجه که برای تقاضا کننده
در نظر گرفته بشمار الیه یا اقامتگاه قانونی او ابلاغ نماید
در صورتیکه تقاضا کننده تسلیم به عقیده اداره مزبور باشد
اجازه نامه در حدود مقررات این قانون صادر میشود .

نسبت به تقاضای وکالت اوقافی اداره وکالت و احصائیه
بباید با سرعت اوقاف تکلیف رد یا قبول تقاضا را تعیین
نماید .

رئیس - آقای دکتر جوان

دکتر جوان - بنده تصور میکنم جمله نوع وکالت اینجا
زائد است و نظر بخبر اول بوده برای این که در پیشنهاد
اول برای وکالت انواعی قائل شده بودند رسمی و محدود و
اتفاقی و از آنجهت اینجا نوع وکالت نوشته شده ولی در این
خبر وکالت انواع ندارد بلکه درجات دارد اینجا اگر نوشته
شود در صورت قبول درجه که برای تقاضا کننده در نظر
گرفته بشمار الیه ابلاغ نماید بهتر است .

وزیر عدلیه - صحیح است عیب ندارد

مخبر - اشکال ندارد گرچه بعدش دارد که درجه را که
در نظر گرفته اند .

رئیس - آقای وزیر عدلیه موافقتند ؟

وزیر عدلیه - بلی موافقت نوشته شود درجه را که در
نظر گرفته اند .

رئیس - موافقت با ماده ۱۰ با این اصلاح قیام
فرمایند .

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ، ماده بازدم .

ماده ۱۱ - اشخاصیکه به تصمیم و تشخیص اداره وکالت
و احصائیه تسلیم نمیشوند میتوانند تا یک ماه پس از ابلاغ
نظریه اداره مزبور به محکمه انتظامی رجوع و تقاضای
رسیدگی نمایند - عرض حال مزبور در مرکز مستقیماً بدفتر
محکمه و در ولایات به دفتر یکی از محاکم محل اقامت شاکی
تقدیم میشود و دفتر آن محکمه مکلف است در ظرف

سه روز به محکمه انتظامی ارسال دارد .
رئیس - موافقت با ماده بازدم قیام فرمایند .
(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دوازدهم .
ماده ۱۲ - محکمه انتظامی نسبت به جهات اختلاف
رسیدگی کرده و با در نظر گرفتن سوابق اخلاقی او رای
مقتضی صادر و بداره وکالت و شاکی ابلاغ مینماید - رای
مزبور غیر قابل تجدید نظر است .

رئیس - آقای نقابت

نقابت - در شور اول که این ماده مطرح بود بنده
جمله عرض کردم آقای وزیر عدلیه توضیحی فرمودید که
تا حدی رفع اشکال را میکرد برای اینکه این قسمت فراموش
نشود زیرا مؤثر است در اینجا از این جهت بنده این را
مجدداً عرض می کنم و آن این است که وقتی اختلاف حاصل
شود بین وکیل و اداره احصائیه رفع اختلاف با حکمیت
محکمه انتظامی است چون در مواد سابقه گفته شد وزارت
عدلیه با بودن شرایط ممکن است جواز وکالت در درجه
مخصوص بوکیل بدهد در هر صورت يك حالت اختیاری
برای وزارت عدلیه قائل شده ممکن است محکمه انتظامی قول
وکیل را تصدیق کند ولی از نظر خبری که برای وزارت
عدلیه قائل شده اند رأی الزامی صادر نکنند بهمین لحاظ
بنده معتقد بودم که این کله (ممکن است) را قدری درش
تجدید نظر فرمایند ولی حالا که گذشته است توضیحی
که آقای وزیر عدلیه فرمایند قضیه معلوم میشود که رفع
اختلاف محکمه انتظامی که تشخیص قضیه را می کند
بشود و دیگر آن خیار تائیدی در رأی محکمه انتظامی
نداشته باشد .

وزیر عدلیه - اینجا در نکته منظور بوده است و هر
کدام هم يك جهت مخصوصی دارد مسئله که ممکن است
وزارت عدلیه اجازه وکالت بکسی بدهد یا ندهد آن از
قبیل این است که ممکن است دولت يك کسی را که فرضاً
جامع شرایط است بخدمتش بپذیرد یا نپذیرد
این نظر بنده باینکه صلاحی است که همیشه در نصب اشخاص

آقای طباطبائی دیا برای مسافرت به تبریز تقاضای هجده روز مرخصی از تاریخ دوم شهریور ۱۳۱۴ نموده اند کمیسیون عرایض با تقاضای ایشان موافقت نموده و اینک خبر آنرا تقدیم مینماید .

رئیس - آقایانیکه موافقت با خبر کمیسیون دارند قیام فرمایند .

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد ، خبر دیگر کمیسیون عرایض و مرخصی :

آقای حسین فاطمی نماینده محترم برای رسیدگی بامور محلی تقاضای بیست روز مرخصی از تاریخ دوم شهریور ۱۳۱۴ نموده اند و کمیسیون عرایض با این تقاضا موافقت نموده اینک خبر آنرا تقدیم مینماید .

رئیس - موافقت با خبر کمیسیون قیام فرمایند .
(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ، خبر مرخصی آقای حبیبی .

آقای حبیبی نماینده کردستان برای رسیدگی بامور محلی تقاضای بیست روز مرخصی از تاریخ دوم شهریور ۱۳۱۴ نموده اند و کمیسیون عرایض با این تقاضا موافقت نموده اینک خبر آنرا تقدیم مینماید .

رئیس - موافقت با مرخصی آقای حبیبی قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد .

[مشوراتی لایحه تعیین شرایط وکالت وکلای عدلیه از ماده ۸]

رئیس - خبر کمیسیون قوانین عدلیه را جمع وکالت . ماده هشت .

ماده ۸ - اشخاصی که قبل از اجراء این قانون اجازه نامه وکالت نداشته و بخواهند آنرا تحصیل نمایند در صورت دارا بودن شرایط مقرر در این قانون باید با موافقت اداره وکالت و احصائیه وزارت عدلیه نزد یکی از وکلای رسمی یا محدود درجه اول الاقل مدت یکسال عمل نمایند . عمل مزبور دوره آزمایش نامیده میشود و جزء مدت مقرر در ماده (۲۵) این قانون محسوب نمیشود . ترتیب وکالت وکیل را در دوره آزمایش وزارت عدلیه تعیین مینماید .

بصره - وزارت عدلیه میتواند اشخاصی را که مشمول مورد دوم ماده ۳ و مورد ۳ و ۴ و ۶ و ۷ ماده ۶ این قانون هستند از دوره آزمایشی معاف بدارد .

رئیس - آقای جهندی .

جهندی - این عبارت که نزد یکی از وکلای رسمی یا محدود درجه اول این زائداست و در لایحه دولت بوده ولی پس از اصلاحی که در کمیسیون شد باید اینطور نوشته شود : نزد یکی از وکلای درجه اول و پیشنهاد میکنم اصلاح شود .

مؤید احمدی - (مخبر) - نظر آقای صاحب امتیاز برای اینکه در لایحه دولت وکیل رسمی و وکیل محدود بود بعد که در کمیسیون اصلاح شد و درجه اول شد و آن موضوع رفت باین قاعده اینجا هم باید اصلاح شود .

وزیر عدلیه - بنده هم موافقت میکنم .

رئیس - آقای عراقی .

عراقی - عرضی ندارم .

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده يك قسمت نظرم همین بود که آقای جهندی فرمودند یکی هم راجع بداره وکالت و احصائیه میخواستم آقای وزیر عدلیه توضیح بفرمایند . که این دو اداره خواهد بود ؟ یکی اداره وکالت و یکی اداره احصائیه یا بجز یکی است .

وزیر عدلیه - يك اداره است چون عملش دوتا است و مرکب است این است . که اسمش هم اینک است .

رئیس - آقایانی که با ماده ۸ موافقت دارند قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده نهم

ماده ۹ - اشخاصی که میخواهند اجازه وکالت تحصیل نمایند باید بداره وکالت و احصائیه تقاضا نامه بدهند ترتیب تقاضا نامه را وزارت عدلیه تعیین خواهد نمود .

رئیس - موافقت با ماده نهم قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد . ماده دهم

ماده ۱۰ - اداره وکالت و احصائیه در ظرف دو ماه از تاریخ تقاضا نامه باید عقیده خود را در رد یا قبول تقاضا در صورت قبول نوع وکالت و درجه که برای تقاضا کننده در نظر گرفته بمشار الیه یا اقامتگاه قانونی او ابلاغ نماید در صورتیکه تقاضا کننده تسلیم به عقیده اداره مزبور باشد اجازه نامه در حدود مقررات این قانون صادر میشود .

نسبت به تقاضای وکالت اتفافی اداره وکالت و احصائیه باید باسرع اوقات تکلیف رد یا قبول تقاضا را همین نماید .

رئیس - آقای دکتر جوان

دکتر جوان - بنده تصور میکنم جمله نوع وکالت اینجا زائد است و نظر به خبر اول بوده برای این که در پیشنهاد اول برای وکالت انواعی قائل شده بودند رسمی و محدود و اتفافی و از آنجهت اینجا نوع وکالت نوشته شده ولی در این خبر وکالت انواع ندارد بلکه درجات دارد اینجا اگر نوشته شود در صورت قبول درجه که برای تقاضا کننده در نظر گرفته بمشار الیه ابلاغ نماید بهتر است .

وزیر عدلیه - صحیح است عیب ندارد

مخبر - اشکال ندارد گرچه بعدش دارد که درجه را که در نظر گرفته اند .

رئیس - آقای وزیر عدلیه موافقتند ؟

وزیر عدلیه - بلی موافقت نوشته شود درجه را که در نظر گرفته اند .

رئیس - موافقت با ماده ۱۰ با این اصلاح قیام فرمایند .

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده یازدهم .

ماده ۱۱ - اشخاصیکه به تصمیم و تشخیص اداره وکالت و احصائیه تسلیم نیستند میتوانند تا يك ماه پس از ابلاغ نظریه اداره مزبور به محکمه انتظامی رجوع و تقاضای رسیدگی نمایند . عرض حال مزبور در مرکز مستقیماً بدفتر محکمه و در ولایات به دفتر یکی از محاکم محل اقامت شاکی تقدیم میشود و دفتر آن محکمه مکلف است در ظرف

سه روز به محکمه انتظامی ارسال دارد .

رئیس - موافقت با ماده یازدهم قیام فرمایند (عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دوازدهم .

ماده ۱۲ - محکمه انتظامی نسبت به جهات اختلاف رسیدگی کرده و با در نظر گرفتن سوابق اخلاقی او رای مقتضی صادر و بداره وکالت وکالت وکالت ابلاغ مینماید - رای مزبور غیر قابل تجدید نظر است .

رئیس - آقای تقاب

تقاب - در شور اولی که این ماده مطرح بود بنده جمله عریض کردم آقای وزیر عدلیه توضیحی فرمودند که تا حدی رفع اشکال را بیکر درای اینک این قسمت فراموش نشود زیرا مؤثر است در اینجا از این جهت بنده این را مجدداً عرض می کنم و آن این است که وقتی اختلاف حاصل شود بین وکیل و اداره احصائیه رفع اختلاف با حکمیت محکمه انتظامی است چون در مواد سابقه گفته شد وزارت عدلیه با بودن شرائط ممکن است جواز وکالت در درجه مخصوص ب وکیل بدهد در هر صورت يك حالت اختیاری برای وزارت عدلیه قائل شده ممکن است محکمه انتظامی قول وکیل را تصدیق کند ولی از نظر خیاری که برای وزارت عدلیه قائل شده اند رأی الزامی صادر نکنند بهمین لحاظ بنده معتقد بودم که این کلمه (ممکن است) را قدری درش تجدید نظر فرمایند ولی حالا که گذشته است توضیحی که آقای وزیر عدلیه فرمایند قضیه معلوم میشود که رفع اختلاف محکمه انتظامی که تشخیص قضیه را می کند بشود و دیگر آن خیار تائیدی در رأی محکمه انتظامی نداشته باشد .

وزیر عدلیه - اینجا دو نکته منظور بوده است و هر کدام هم يك جهت مخصوصی دارد مسئله که ممکن است وزارت عدلیه اجازه وکالت بکسی بدهد یا ندهد آن از قبیل این است که ممکن است دولت يك کسی را که فرضاً جامع شرایط است بدهد است بدهد یا ندهد این نظر بنده باین است که همیشه در حسب اشخاص

ولو معرفی اسمش را بگذارید در نظر میگیرد مثل سایر کارهایی که اشتغال آن منوط با اجازه دولت است بک مصالح علیحده هم غیر از مراتب علمی در نظر دولت هست و باید هم باشد اینجا آن نظر نیست راجع است باصل لیاقت و درجه لیاقت است بک کسی است خودش را خیلی لایق میداند که بنظر اولیای احصائیه تسلیم نمیشود و شکایت میکند بمحکمه انتظامی و محکمه انتظامی هم تشخیص میدهد که حرف این صحیح است و کاملاً لیاقت دارد یا لیاقت فلان درجه را دارد ولی وزارت عدلیه مجبور نیست که حالا چون محکمه انتظامی این را تشخیص داده است که صالح است حتماً باو کار بدهد و اجازه وکالت بدهد در صورتیکه ممکن است هیچ صلاح نباشد وکالت بکند.

رئیس - موافقین باماده ۱۲ قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سیزدهم

ماده ۱۳ - وکلاء عدلیه باید مطابق نظامنامه وزارت عدلیه قسم یاد نمایند.

رئیس - موافقین قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهاردهم

ماده ۱۴ - اجازه وکالت باید همه ساله مطابق تعرفه ذیل نمر شود.

برای اجازه نامه وکالت درجه اول	۴۰۰	ریال
جواز وکالت درجه دوم	۲۰۰	"
"	۱۵۰	"
"	۱۰۰	"
"	۵۰	"
"	۱۰	"

رئیس - آقای دکتر جوان

دکتر جوان - بنده فقط اینجا بک تذکری داشتم تصور میکنم در کمیسیون هم این که جواز اینطور مصمم گرفته شده که اجازه نامه شود بطور کلی ولی در اینجا

جهت در قانون ذکر شده البته جزئیاتش بوسیله نظامنامه حل میشود.

رئیس - موافقین با ماده ۱۶ قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده ۱۷

ماده ۱۷ - کانون وکلاء مؤسسه است ملی و دارای شخصیت حقوقی از حیث نظامات تابع وزارت عدلیه و از نظر عوائد و مخارج مستقل میباشد.

رئیس - موافقین با ماده هفدهم قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده هیجدهم

ماده ۱۸ - وظایف کانون بقرار ذیل است

۱ - نظارت در اعمال و کلاً و تهیه موجبات ترقی علمی و اخلاقی آنها

۲ - معاضدت قضائی (تعمین و کیل برای اشخاص معسر یا بی بضاعت)

۳ - راهنمایی و تعلیمات باشخصیکه در عدلیه با اداره ثبت مراجعه دارند و از قوانین بی اطلاع هستند

رئیس - موافقین با ماده ۱۸ قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده ۱۹

ماده ۱۹ - کانون هر محل بوسیله هیئت مدیره اداره خواهد شد هیئت مدیره مرکب است از رئیس و ۵ الی ۱۲ نفر عضو که از بین وکلاء برای مدت دو سال مطابق نظامنامه انتخاب میشوند.

اعضاء هیئت مدیره باید حتی الامکان از وکلای درجه اول و یا درجه دوم باشند در غیبت رئیس وظایف مربوطه را نائب رئیس انجام خواهد داد و انتخاب او از وظایف رئیس است

رئیس - موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده ۲۰

جهت در قانون ذکر شده البته جزئیاتش بوسیله نظامنامه حل میشود.

ماده ۲۰ - رئیس کانون هر محل را وزارت عدلیه از بین وکلای محل یا از مستخدمین قضائی یا اداری تعیین مینماید

رئیس - موافقین برخیزند

(اکثر برخاستند)

رئیس تصویب شد. ماده ۲۱

ماده ۲۱ - دفاتر و اوراق راجعه بوکالت باید مطابقت نمونه ای که کانون مرکز تعیین مینماید تهیه شود عوائد حاصله از کانون هر محل بمصرف خود آن کانون خواهد رسید.

رئیس - موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده ۲۲

ماده ۲۲ - وکلاء عدلیه مکلفند همه ساله در سه دعوی حقوقی بعنوان معاضدت قبول وکالت نمایند و چنانچه موکل محکوم له واقع شود حق الوکاله قانونی از آنچه وصول شود باو پرداخته خواهد شد. خمس حق الوکاله متعلق بکانون است.

رئیس - موافقین برخیزند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده بیست و سوم

ماده ۲۳ - کسانیکه بضاعت تأدیه حق الوکاله ندارند میتوانند از کانون تقاضای معاضدت نمایند مشروط باینکه دعوی با اساس و راجع به شخص تقاضا کننده باشد طرز تقاضا و سایر شرایط لازمه برای معاضدت قضائی را وزارت عدلیه بموجب نظامنامه معین خواهد نمود

رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - بک کلمه بضاعت در اول این ماده است که بنده تصور میکنم که اگر این لفظ را بردارند بجای آن لفظ قدرت را بگذارند بهتر است.

وزیر عدلیه - بله صحیح است

مخبر - بنده هم قبول میکنم

رئیس - موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

تصویب شد

۶- تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر داخله

رئیس - آقای وزیر داخله

وزیر داخله - البته خاطر محترم آقایان از احتیاجات

روز افزون بلدیها مستحضر است که هر روزه اصلاحات بیشتری میشود و این را برای اطلاع آقایان عرض میکنم از یکسال باینطرف وضعیت بلدیهاهای ما در ولایات خیلی بهتر شده است عواید هم خوب جمع آوری میشود و پیرگرمی هم داریم که در جاهائی که بلدیها هست يك اصلاحات بیشتری بکنیم حالا چیزیکه مورد احتیاج ما شده است این است که بلدیهاهای اهواز و شیراز و کرمان و زنجان محتاج بيك مساعدت هائی است که با عایدات جاری آنها ممکن و میسر نیست که آن اصلاحات منظوره انجام شود دو میلیون ریال برای این بلدیهاها در نظر گرفته شده است هشتصد هزار ریال برای اهواز پانصد هزار ریال برای کرمان پانصد هزار ریال برای شیراز دو صد هزار ریال برای زنجان که در نظر گرفته شده است استعراض شود این است که لایحه آن تقدیم میشود. يك لایحه دیگری هم هست راجع باصلاحات شهر بندرگز آنجا هم يك باطلافتهاى در شهر است و يك اصلاحاتى لازم دارد که از نقطه نظر صحیح نهایت درجه لزوم را دارد و برای انجام این اصلاحات در نظر گرفته شده است سیصد و پنجاه هزار ریال به بلدیها آنجا فرض داده شود این دو لایحه تقدیم میشود که تصویب فرمایند.

رئیس - ارجاع میشود به کمیسیون

۷- بقیه شور و دو لایحه شرایط وکالت وکلای عدلیه

فصل سوم - حقوق و وظائف

ماده ۲۴ - وکلاء مکلفند نظاماتى را که وزارت عدلیه برای آنها معین مینماید متابعت کنند.

رئیس - موافقین با ماده ۲۴ قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده بیست و پنج

(ماده ۲۵ - با اجراء شرایط ذیل وکیل میتواند

با اجازه نامه وکالت بالاتر نائل گردد)

۱ - اشتغال وکالت لااقل در مدت دو سال در درجه که برای او تعیین گردیده

۲ - حسن انجام وظیفه در محاکم مربوطه و حسن انجام معاضدت هائیکه باو رجوع شده

۳ - ترقی علمی و عملی در امر وکالت تبصره - محکومیت انتظامی از درجه سه بیالا یکسال بر مدت مقرر در مورد يك این ماده می افزاید

رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - بنده راجع بماده بیست و پنج يك کلمه عرض میکنم این جا که مینویسد به اجازه نامه وکالت بالاتر نائل گردد. اجازه نامه را بردارند و نوشته شود بدرجه وکالت بالاتر نائل گردد. گمان میکنم بهتر باشد

وزیر عدلیه - بلی این عبارت بهتر است.

مخبر - بنده هم موافقم

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند. (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. ماده بیست و شش

ماده ۲۶ - وکلاء مکلفند در موقع محاکمه حاضر شوند مگر اینکه عذر موجهی از قبیل فوت یکی از اقرباء نسبی یا سببی تا درجه دوم از طبقه سوم و یا ابتلاء بمرضی که مانع از حرکت ویا اینکه حرکت جهة او مضر تشخیص شود و همچنین در مواردیکه موانع طبیعی از قبیل سیل و زلزله مانع از حرکت او باشد - در صورتیکه عدم حضور وکیل برای جلوگیری از نفیوت حقى از موکل بوده تخلف مزبور منشاء اثر انتظامی نخواهد بود.

اطلاع وکیل بمحکمه در باب عذری که برای عدم حضور او پیدا شده معتبر است مگر آنکه خلافش ثابت شود

رئیس - آقای اورنگ

اورنگ - يك کلمه در ذیل ماده بیست و شش است در آنجا که مینویسد وکیل برای جلوگیری از نفیوت حقى

بهر این است نوشته شود (فوت حقى) بهتر است سهل التنازل است آقای وزیر عدلیه هم با این معنی موافقت دارند

و اگر در یکساعت در دو محکمه دعوت شده باشند باید یکی از دو محکمه که نسبت بدعوی مطروح در آنجا وکالت در توکیل دارند وکیل بفرستند و در دیگری خود حاضر شوند.

رئیس - موافقین با ماده ۲۸ قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد. آقای وزیر امور خارجه

۸- تقدیم چند فقره قرارداد از طرف آقای وزیر امور خارجه

وزیر امور خارجه (آقای کاظمی) - بنده اجازه می خواهم در سه موضوع خاطر نمایندگان محترم را متوجه سازم (فرمائید) اولاً آقایان استحضار دارند که تکلیف قسمتی از سرحدات بین دولت شاهنشاهی و دولت افغانستان معین نبود و در يك قسمتی هم که معین شده بود پاره اختلافات نظر بین دولتمین موجود بود که حل آن از طرق عادى مستقیم امکان نیافت و بالاخره دولتمین موافقت نمودند که حل

قضیه به حکمیت دولت ترکیه محول شود و قراردادی در کابل برای اجرای آن مقصود در اسفند ۱۳۱۲ بمضاء رسید و در سال گذشته حکم دولت ترکیه باتفاق مأمورین ایران و افغانستان در سرحد حاضر شدند و بالاخره در اردیبهشت امسال رأی حکمیت صادر و بدولتمین ابلاغ گردید

اینك يك لایحه در این باب تقدیم میشود که ملاحظه میفرمائید دولت مصمم است در صورت تصویب این

لایحه در مجلس شورای ملی بفوریت آنرا بموقع اجرا بگذارند و نصب علائم سرحدی از طرف مأمورین دولتمین

در پاییز و زمستان امسال خاتمه یابد و باین ترتیب اختلافات سرحدی بین دولتمین دوست و همسایه بصورت قطعی تصفیه

و وسیله تشدید ممانعت مودت بین دو همسایگت بشود و آنگاه فراهم گردد

تأیاً خاطر آقایان از موضوع مراجعه دولت دوست و همسایه ما عراق بیخامعه ملل مستحضر است دولت شاهنشاهی

همیشه ساعی بود این مطلب را خاطر نشان نماید که هیچ طمنی بخلاف عراق ندارد (تصحیح است) و هیچ منظوری

را بجز اجرای حق و عدالت خواهان نیست و همیشه مشتاق استک بوسیله مذاکرات مستقیم و با اهل ذرع اختلافات

ماده ۲۸ - وکلای کله حق وکالت دو توکیل دارند

میتوانند بهای عذر از حضور در جلسه مقرر نمایند و در هر دو مورد

تصویب شده. ماده بیست و هفت. قرائت می شود.

وزیر عدلیه - صحیح است

مخبر - بنده هم موافقت دارم

رئیس - آقایانیکه با ماده ۲۶ با این اصلاح موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد

ماده بیست و هفت. ماده ۲۷ - در صورتیکه وکیل در دو یا چند محکمه

احضار شده و جمع بین اوقات ممکن نباشد باید حضور در دیوان جزا و دیوان جنائی را مقدم بدارد و در سایر محاکم

در محکمه که وقت آن زودتر ابلاغ شده حاضر شود در این صورت وکیل مکلف است نسخه ثانى اخطار اول را بلايحه که برای اعتذار به محکمه بعدی میفرستد ضمیمه نماید و الا غایب محسوب خواهد شد.

رئیس - آقای دکتر جوان

دکتر جوان - راجع بقسمت ذیل ماده ۲۷ بنده تذکری داشتم که لازم دانستم عرض کنم بنده تصور میکنم این جا

کلمه تصدیق دفتر اضافه شود مکمل تر خواهد شد چون اینجا مینویسد: اگر به وکیل قبلادر يك محکمه دیگری

اخطار شده باشد بعد برای اینکه در آن محکمه عذرش را ثابت کند باید آن اخطار دوم را ارائه بدهد در صورتیکه

اغلب اتفاق میافتد که وکیل وقتی که اخطار محکمه را دیده اخطار کتبی نبوده یعنی وکیل اخطاری برایش درین

نبوده است که نسخه ثانى را ضمیمه کند و اغلب در صورت جلسه است فکر در بعضی مواقع که اخطار از طرف محکمه

میشود این است که این جا بنده عقیده دارم بعد از نسخه ثانى اخطار اول اضافه شود یا تصدیق دفتر

وزیر عدلیه - با این اصلاح بنده هم موافقم

مخبر - بنده هم موافقت دارم اصلاحش میکنیم یا

تصدیق دفتر

رئیس - موافقین با ماده ۲۷ قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شده. ماده بیست و هفت قرائت

میشود.

ماده ۲۸ - وکلای کله حق وکالت دو توکیل دارند

بدست آورد (صحیح است) خوشبختانه این اظهارات و توضیحات مکرر دولت شاهنشاهی چه در طهران و چه در ژنو و چه در بغداد تأثیرات خود را بخشیده و هیئت نمایندگان محترم دولت عراق بریاست وزیر امور خارجه آن دولت در ۱۴ ارداد بطهران وارد شده و تا دوم شهریور در پایتخت و مملکت ما اقامت فرمودند. خوشوقتی ما از ملاقات و مذاکرات با دوستان خود فوق العاده بود و مخصوصاً بیشتر خوشوقتی از این جهت بود که خوشبختانه در نتیجه مذاکرات بسیار صمیمانه و دوستانه محظورات و مشکلات طرفین کاملاً مشهود و سوء تفاهماتی که در سنوات متبادله ایجاد شده بود رفع و حسن نیت و خیر خواهی و بی طمعی و حق شناسی دولت شاهنشاهی بر نمایندگان محترم عراق واضح و روشن گردید و چون اساس تمام معاهدات و قرار داد ها ایجاد حسن تفاهم بین طرفین و وجود اعتماد متقابل و اطمینان بیکدیگر است با نهایت مسرت می توانم در این مجلس محترم بعرض برسانم که این اساس فعلاً برقرار شده و اینجانب که فردا صبح عازم ژنو می شوم در آنجا با نماینده محترم دولت عراق برای تنظیم عهد نامه های لازم مذاکره و امیدوارم بزودی عهد و قرار داد هائی که مورد احتیاج طرفین است روی اساس دوستی و صمیمیت و حسن تفاهم کامل و معاضدت به یکدیگر تنظیم و انعقاد یافته و تقدیم مجلس شورای ملی بشود.

ثالثاً - نمایندگان محترم مسبق هستند که مدت عهدنامه تجارتهای ما با دولت شوروی در دو ماه قبل منقضی گردید و مذاکراتی که از چند ماه قبل باین طرف در طهران و مسکو برای تنظیم و انعقاد عهد نامه جدید تجارت و اقامت و بحر پیمائی و همچنین چند قرار داد لازم دیگر در جریان بود مداومت داشته و دوروز قبل بحسن ختام مؤدی گردید.

موافقتی که حاصل شده یکی: امضای عهد نامه تجارت و اقامت و بحر پیمائی و پرکنک و چهار رساله متبادله ضمیمه است و دیگر: قرار داد راجع بمبارزه با ملخ و قرار داد راجع بدفع آفات و مبارزه با امراض نباتی و قرار داد

که می بینند واقماً دولت همایونی شاهنشاهی دقیقه را از امور فروگذار نکرده اند (صحیح است) و طوری روابط را با همسایگان خودشان اصلاح فرموده اند که تمام سوء تفاهماتی که شاید از مدتها باقی بوده بخوبی اصلاح شده است (صحیح است) و امروز را میتوان واقماً تبریک گفت برای نتایجی که از اقدامات دولت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی حاصل شده است و امیدوارم که اقدامات و اهتمامات دولت همیشه اسباب افتخار و سربلندی این مملکت باشد (انشاءالله) و اسباب آسایش ایرانیها

و رضایت همسایگان و خود ما فراهم گردد (صحیح است) مسافرت آقای وزیر امور خارجه هم انشاءالله بخیر و خوشی منتظریم انجام گرفته نتایج خیر آنرا بعد از مراجعت بسلامتی به مجلس شورای ملی اطلاع بدهند.

[۹- موقع جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آتیه روز یکشنبه ۱۶ شهریور سه ساعت قبل از ظهر دستور لوابیح موجوده

(مجلس مقارن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

صحی و بیطاری در پرتکلهای ضمیمه آنست که اینک لایحه آنها تقدیم مجلس شورای ملی میشود.

در همان روز امضای این عهدنامه و قرار داد ها موافقت نامه و کنتراتی هم بین وزارت مالیه و نمایندگی تجارتهای دولت شوروی در طهران امضاء گردید که بموجب آنها در امسال ۱۸۰ میلیون ریال از دولت شوروی اجناسی خیریم و یکصد و هشتاد میلیون ریال هم بدولت شوروی اجناسی می فروشیم و در دو سال دیگر دوره این عهدنامه تجارتهای پیش بینی می شود که هر سالی در حدود ۲۰ میلیون ریال بر آنچه امسال معامله می شود افزوده گردد. باینترتیب ملاحظه می فرمائید که در حقیقت روابط مادی دو مملکت در مدت سه سال کاملاً تأمین گردیده و سعی شده است که اساس معاملات و امور اقتصادی ما با همسایه دولت خوددوری اساس شایسته و متناسب با مقتضیات امروزه و مصالح و منافع طرفین استوار باشد.

امید و آری کامل حاصل است که همانطور که روابط و دادیه ما با همسایه شمالی خود روز بروز در توسعه و تشدید می باشد روابط اقتصادی و تجارتهای ما هم در نتیجه انعقاد این موافقتها پیوسته در توسعه بوده و هر دو مملکت از منافع و فوائد آن کاملاً بهره مند گردند (صحیح است).

رئیس - البته همه آقایان میدانند که هیچ مسئله مهمتر از این نیست برای ایرانیان مخصوصاً برای مجلس شورای ملی که به بیند دولت قوی شوکت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی روابط خود را با تمام دول خارجه و همسایگان بطوری که اسباب رضایت طرفین باشد فراهم کند (صحیح است) و از روی انصاف نمیتوان این مسئله را انکار کرد در این مدتی که مخصوصاً مدت قلیل آنچه اقدامات مقتضی بوده است برای حسن این روابط از طرف دولت شاهنشاهی بعمل آمده است (صحیح است) البته بعضی از آنها را آقای وزیر امور خارجه فرمودند و شاید خیلی چیزهای دیگر هم باشد که آنها را نفرمودند و این مسئله موجب نهایت شکر گذاری و حق گذاری برای مردم ایران است